

IX

Militat omnis amans, et habet sua castra Cupido;
Attice, crede mihi, militat omnis amans.
Quae bello est habilis, Veneri quoque convenit aetas.
Turpe senex miles, turpe senilis amor. 5
Quos petiere duces annos in milite forti, 5
hos petit in socio bella puella viro.
Pervigilant ambo; terra requiescit uterque –
ille fores dominae servat, at ille ducis.
Militis officium longa est via; mitte puellam,
strenuus exempto fine sequetur amans. 10
Ibit in adversos montes duplicataque nimbo
flumina, congestas exeret ille nives,
nec freta pressurus tumidos causabitur Euros
aptaque verrendis sidera quaeret aquis.
Quis nisi vel miles vel amans et frigora noctis 15
et denso mixtas perferet imbre nives? 15
Mittitur infestos alter speculator in hostes;
in rivale oculos alter, ut hoste, tenet.
Ille graves urbes, hic durae limen amicae
obsidet; hic portas frangit, at ille fores. 20
Saepe soporatos invadere profuit hostes
caedere et armata vulgus inerme manu –
sic fera Threicii ceciderunt agmina Rhesi,
et dominum capti deseruistis equi.
Nempe maritorum somnis utuntur amantes, 25
et sua sopitis hostibus arma movent. 25
Custodum transire manus vigilumque catervas
militis et miseri semper amantis opus.
Mars dubius nec certa Venus; victique resurgunt,
quosque neges umquam posse jacere, cadunt. 30
Ergo desidiam quicumque vocabat amorem,
desinat. Ingenii est experientis amor.
Ardet in abducta Briseide magnus Achilles –

dum licet, Argeas frangite, Troes, opes!
Hector ab Andromaches complexibus ibat ad arma, 35
et, galeam capiti quae daret, uxor erat.
Summa ducum, Atrides, visa Priameide fertur
Maenadis effusis obstipuisse comis.
Mars quoque deprensus fabrilia vincula sensit;
notior in caelo fabula nulla fuit. 40
Ipse ego segnis eram discinctaque in otia natus;
mollierant animos lectus et umbra meos.
inpulit ignavum formosae cura puellae
iussit et in castris aera merere suis.
inde vides agilem nocturnaue bella gerentem. 45
qui nolet fieri desidiosus, amet!

- | | | | |
|----|--|--|----|
| 1 | Cupido, -dinis, 3 m.: Amor. | verro, verri, versum, 3: fejer; stryger hen over. | |
| 2 | Atticus, -i, 2 m.: Atticus (uvist hvem). | | |
| 3 | habilis, adj. 3: brugbar, holdbar. | sidus, -deris, 3 n.: stjerne. - Man sejlede ofte om natten og brugte stjernerne som navigationsmiddel. | |
| 4 | turpis, adj. 3: skændig, umoralsk, upassende. | | |
| 5 | peto, peti(v)i, petitum, 3: søger, leder efter. | vel .. vel, konjunktionspar: enten ... eller, såvel ... som. | 15 |
| 7 | pervigilo, 1: er vågen hele natten. | frigus, -goris, 3 n.: kulde. | |
| 8 | fores, -rium, 3 m.: (dobbelt)dør. | imber, imbris, 3 m.: regnvejr. | 16 |
| 9 | officium, -i, 2 n.: pligt, 'opgave'. | infestus, adj. 1-2: fjendtlig, farlig. | 17 |
| 10 | strenuus, adj- 1-2: pligttopfyldende, omhyggelig, flittig. | rivalis, -lis, 3 m.: rival. | 18 |
| | ex-imo, -emi, -emptum, 3: fjerner. | gravis, adj. 3: tung, alvorlig, vigtig. | 19 |
| | finis, -is, 3 m.: grænse. | durus, adj. 1-2: hård, ubøjelig. | |
| 11 | duplico, 1: fordobler, 'svulmer'. | obsideo, -sessi, -sessum, 2: sidder ved, belejrer. | 20 |
| | nimbus, -i, 2 m.: regnskyl. | frango, fregi, fractum, 3: sønderbryder. | |
| 12 | congero, -gessi, -gestum, 3: sammendyrger. | soporatus, adj. 1-2: indsovet, sovende. | 21 |
| | ex-tero, -trivi, -tritum, 3: slider ned. | caedo, cecidi, caesum, 3: fælder. | 22 |
| 13 | premo, pressi, pressum, 3: presser; <i>freta premo</i> : 'trykker vandvejene' = sejler. | inermis, adj. 3: ubevæbnet. | |
| | causor, 1 dep.: giver skylden. - Pointen er, at den elskende ikke vil søge undskyldninger for ikke at sejle. | cado, cecidi, casum, 3: falder. | 23 |
| | | agmen, -minis, 3 n.: kolonne, trop. | |
| | | Rhesus, -i, 2 m.: den trakiske kong Rhesus blev sammen med mange af sine mænd dræbt af | |

- Odysseus og Diomedes i sin lejr samme nat, som han kom trojanerne til hjælp mod grækerne. Historien fortælles i 10. sang af Iliaden.
- 24 desero, -serui, -sertum, 3: svigter, forlader. - Ovid henvender sig direkte til hestene; denne stilistiske figur kaldes *apostrophe*.
- 25 nempe, adv.: naturligvis, selvfølgelig.
- 26 sopio, 4: får til at falde i søvn.
- 27 custos, -odis, 3 m.: vogter.
vigil, adj. 3: årvågen.
caterva, -ae, 1 f.: dlynge, flok.
- 29 Mars, -rtis, 3 m.: Mars, krigsguden. - Her menes egt. 'krig' - at erstatte et begreb med noget, der kun er en del af det, kaldes *metonymi*. - Også Venus er brugt metonymisk.
- 30 -que ... -que, konjunktionspar: både ... og.
- 31 desidia, -ae, 1 f.: dovenskab.
- 32 ingenium, -i, 2 n.: medfødt karakter.
experior, -pertus sum, 4 dep.: eksperimenterer, er initiativrig.
- 33 Briseis ... Achilles: i 1. sang af *Iliaden* tager overkongen Agamemnon pigen Briseis fra Akhilleus. Faktisk er det snarere Briseis end Akhilleus, der er forelsket (*Il.* 1, 348); Akhilleus er mest fornærmet.
- 34 Argeus, adj. 1-2: argivisk, græsk. - Ovid laver også her en apostrofe.
- 35 Andromache, -es, 1 f.: Andromakhe, Hektors hustru. - Formen er en græsk genitiv.
complexus, -us, 4 m.: omfavnelse.
- 36 galea, -ae, 1 f.: hjelm.
caput, capitis, 3 n.: hovede.
- 37 summa, -ae, 1 f.: top.
dux, ducis, 3 m.: leder, høvding.
Atrides, -dis, 3 m.: Atreide, dvs. Agamemnon, der var søn af Atreus.
- Priameis, -idis, 3 f.: Priameide, dvs. Kassandra, der var datter af Priamos.
- Maenas, -adis, 3 f.: mænade, kvindelig 38
tilbeder af Dionysos.
- ef-fundo, -fudi, -fusum, 3: hælder ud, løsner (om hår).
- ob-stipesco, -stipui, -, 3: bedøves, bliver helt lam.
- de-prendo, -prendi, -prensum, 3: 39
pågriber. - Historien står i *Odysseen* 8, 266 - 366: smedeguden Hefaistos/Vulcanus fangede med et genialt net krigsguden Ares/Mars i seng med sin kone, kærlighedsgudinden Afrodite/Venus.
- fabrilis, adj. 3: håndværker-.
- notus, adj. 1-2: kendt. 40
- segnis, adj. 3: sløv. 41
- discinctus, adj. 1-2: løsnet (egt. om bælte), afslappet.
- animus, -i, 2 m.: sind; (plur.) mod. 42
- lectus, -i, 2 m.: seng.
- ignavus, adj. 1-2: doven, initiativløs. 43
- aes, aeris, 3 n.: kobber; penge; løn. - 44
aera mereo = stipendia mereo: jeg tjener mit sold (som soldat).
- agilis, adj. 3: kvik, initiativrig. 45
- desidiosus, adj. 1-2: doven. 46